

Europar Batasuneko Kontseiluaren balorazioak Brusela, 2020ko apirilaren 23

EBko estatuburuek eta gobernuburuek, bideokonferentziaz egindako goi-bilera honetan, laugarrena Covid-19 pandemia hasi zenetik, bi gai nagusi adostu dituzte krisi sanitarioaren eta sozioekonomikoaren aurka borrokatzeko: alde batetik, Eurotaldeak apirilaren 9an lortutako akordioa berretsi dute, Covid-19ren ondorioei aurre egingo dien larrialdi-pakete bati buruzkoa, eta, bestetik, pandemiaren ostean, suspertze plan bat martxan jartzea adostu dute, baina xehetasunak zehaztu gabe.

1. Lehen gaiari dagokionez, larrialdietarako paketeari dagokionez, EBko liderrek argi berdea eman diete berehala hiru segurtasun-sare ezartzeko larrialdi-neurriei, 540.000 milioi eurokoak:

- Enplegurako eta langileentzat: larrialdietan langabezia-arriskuak arintzekoaldi baterako laguntza - SURE tresna. Tresna horrek 100.000 milioi euro arteko maileguak ematen dizkie estatu kideei, lanaldi murriztuko xedapen nazionalak sortzearekin edo zabaltzearekin lotutako kostuen zati bat estaltzeko;
- Enpresentzat: Europako Inbertsio Bankuaren Taldeak (EIB) 200.000 milioi eurorainoko berme-funtsa sortuko du enpresentzako maileguetan, bereziki enpresa txiki eta ertainentzat, EB osoan;
- Eta estatu kideentzat: Europako Egonkortasun Mekanismoak - MEDE - babes bat ezarriko du krisi pandemikoaren aurrean, lehendik ere badagoen prekautzio-kreditu-lerro batetik abiatuta, 19-Covidaren ondorioz doitua, eta euroaren eremuko estatu kide guztien eskura jarriko dira beren BPGaren% 2rainoko maileguak, 240.000 milioi eurokoak.

Liderrek adostu dutenez, baldintza oneko mailegu horiek, krisiaren hasierako uneetan likidezia erraztea helburu dutenak, eskuragarri eta operatibo egon beharko dute ekainaren 1ean. Lehenik eta behin, krisiaren kaltea konpondu behar da, eta bideokonferentzian erabakitako bigarren gairako bidea prestatu.

2. Suspertzeko-funts bat sortzea da helburua, ekonomia berrindartzeko eta estatu kide kaltetuenekiko elkartasuna bermatzeko. Ildo horretan, Europar Batasuneko buruzagiek "beharrezkoa eta premiazkoa" den suspertze plan bat martxan jartzea onartu dute, Charles Michel Europar Batasuneko Kontseiluko presidentek bileraren ostean adierazi duenez.

Oraingoz ez dakigu planaren zenbatekoa, estatu kideen arteko banaketa, Erkidegoko aurrekontuarekiko edo urte anitzeko finantza-esparruarekiko (MFP) lotura-mota eta funts horiek maileguen edo itzuli behar ez diren transferentzien bidez bideratu behar diren.

Goi-bileran agerian zehar geratu dira alderdi horien inguruan estatuen artean dauden desadostasunak. Horregatik ez da Kontseiluaren Ondorioen testurik egin, beste batzuetan bezala, aho batez onartu behar baitira. Liderrek elkar ulertzeko eremu bat bilatzea eta planaren inguruan akordio batera iristea lehenetsi dute, edukia eta egitura hurrengo bilerarako utziz.

EBko estatuburu eta gobernuburuak Ursula Von der Leyen Europako Batzordeko presidenteari eskatu diote datozen asteetan suspertze funtsaren proiektu bat aurkezteko, eta maiatzeko bigarren edo hirugarren asterako prestatzeko konpromisoa hartu du. Batzordeak finantza-beharrak ebaluatuko ditu, sektore ekonomikoek jasandako kaltea egiaztatu ondoren. Behin proposamena aurkeztuta, estatuburuaren eta gobernuburuaren beste bilera bat egin beharko da proposamena ebaluatzeko.

Etorkizuneko funtsaren zenbateko osoa erabakitzeko dago oraindik. Bideokonferentzian, Espainiak, Frantziak eta Italiak 1,5 bilioi euro inguru mobilizatzea defendatu dute, Europako Batzordearen aurreikuspenekin bat eginez. Alemaniak ere bilioi bat euroko partida eskatu du.

Zenbateko osoaz gain, beste gai arantzatsu bat da ea kapital injekzioa mailegu itzulgarriekin edo itzuli beharrik gabeko laguntzarekin bideratuko den. Iparraldeko herrialdeek, Herbehereak eta Austria buru direla, zatirik handiena itzuli beharreko maileguak izatea nahi dute, nahiz eta epe luzera itzuli beharrekoak izan. Espainiak, Frantziak eta Italiak transferentziak izatea eskatzen dute. Eztabaida zaila izango dela iragarri dute, eta baliteke denbora, aste edo hilabete batzuk behar izatea adosteko. Goi-bileraren osteko prentsaurrekoan, Von der Leyenek ziurtatu du "maileguen eta subsidioen arteko oreka egokia" bilatuko dutela.

Berreraikitze plana 2021-2027 aldirako MFPan ainguratuta egongo da, zeinek baliabidez hornituko duen. Europako Batzordeak adierazi duenez, funtsak behar dituen baliabideak sortuko dituzten finantza-tresna berritzaileak aztertuko ditu. Hasiera batean, Batzordearen asmoa da EBren aurrekontuaren gastu-muga egungo % 1,20tik Errenta Nazional Gordinaren % 1,30 ingurura handitzea, eta beste sei hamarren gehitzea krisiaren fase akutuean, 2020 eta 2022 bitartean aurreikusia. Azken kopurua % 2 ingurukoa izango litzateke, egungo aurrekontuaren amaierako gastuaren bikoitza. Gastu-muga aldi baterako handitzeak zorretan 323.000 milioi

euro baino gehiago jaulkitzeko ahalmena izango lukeen aurrekontu-maniobrarako marjina bat ekarriko luke.

Diru horrek jaulkipenen merkatuetan ia bost aldiz mugiaraziko luke kopuru hori, eta Batzordeak, ondoren, finantzaketa hori estatu kideei helaraziko lieke, aurreko krisian ere hala egin baitzen.

Bestalde, egungo krisiak aldaketa eragingo duen inflexio-puntua izan beharko luke, bai Batzordeak egindako 2021-2027 MFP proposamenean (von der Leyen presidentek adierazitako aldaketa), bai estatu kideek gastu-muga eta MFPko partidak negoziatzeari buruz dituzten jarrera tradizionaletan.

Ursula von der Leyenek esan zuen 2021-2027 MFP Marshall Plan berria izan beharko litzatekeela, MFP estatu kideen arteko elkartasunaren eta erantzukizunaren adierazpen onena baita. Era berean, Europako Parlamentuak hurrengo MFPrako baliabideak masiboki handitzea eskatzen du, EBaren suspertzeari ekin ahal izateko.

Azken hilabeteetan argi geratu den bezala, 2021-2027 aldirako MFPar buruz Kontseiluaren negoziazioa oso zaila da, eta "urritasunaren" aldeko estatu kideen eta "kohesioaren lagunen" arteko desadostasunak gaindiezinak izan dira. Egungo krisiaren garrantziari buruzko kontzientzia estatu kide guztietan dago, guztiak baitaude kaltetuta, eta ikusi beharko da Batzordea 2021-2027 aldirako MFPrako prestatzen ari den proposamen birformulatuak oinarri gisa balio ahal izango duen Kontseiluan negoziazioak hain nahasiak izan ez daitezten.

Gaur egun, Batzordea 2021-2027 aldirako MFParen proposamen berrikusia prestatzen ari da. Proposamen horretan, herritarren itxaropenei erantzutea eta estatu kideen artean eta Europako Parlamentuarekin adostasuna lortzeko pragmatismoa bateratu beharko dira.

MFP berriak egungo osasun- eta ekonomia-krisiaren ondorioak kontuan hartu beharko ditu, eta, aldi berean, nahikoa hornitu beharko ditu EBko politika tradizionalak (nekazaritza eta kohesioa) eta erronka berriei erantzun (itun berdea, trantsizio digitala). Hori egin ahal izateko, itxaropenen mailako baliabide batzuk beharko dira. Hala aurreratu du Batzordeko presidentek: "Estatu kideen legezko bermeari esker, Batzordeak funtsak bildu ahal izango ditu, gero Europako aurrekontuaren bidez estatu kideetara bideratuko direnak (...) Beharren egungo zenbatespenek pentsarazten digute EBko Errenta Nazional Gordinaren % 2 inguruko baliabide-muga beharko dela bi edo hiru urtez, egungo% 1,2aren ordez".

LEHENDAKARITZA
Kanpo Harremanetarako
Idazkaritza Nagusia

PRESIDENCIA
Secretaría General de
Acción Exterior

Eusko Jaurlaritzatik EBren aurrekontu nahikoa eta anbizio handikoa babesten duen ikuspegi hau sostengatzen dugu, 2018ko martxoan aurkeztutako "Europaren Etorkizunaren inguruko Ikuspegia" dokumentuan hala defendatu zen bezala, eta, gaur egungo egoeran, are premiazkoagoa eta ezinbestekoagoa da.